

მომზადებულია სატელევიზიო გადაცემისთვის: “აგრო ბიზნესი”

მომზადებულია

“ENPARD Ajara”-ს პროგრამის ფარგლებში,

გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ,

ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით

საორიენტაციო ბიზნეს გეგმა -

ყურძნის ჩირის წარმოება,

დაფასოება და რეალიზაცია

მოცემული დოკუმენტის მიზანია მკითხველს მისცეს ძირითადი წარმოდგენები განხილული ბიზნეს პროექტის რენტაბელობასთან დაკავშირებით, ასევე შეუქმნას მას წარმოდგენა ისეთ მნიშვნელოვან ბიზნეს ნიშნულებზე, როგორცაა თვითღირებულება, მუდმივი ხარჯები, მოგება ზარალი, ფულადი სახსრების მოძრაობა, უკუგების კოეფიციენტი, მოგების მარჟა, საინვესტიციო ღირებულება და სხვა.

შესაბამისი სატელევიზიო ვერსიები შეგიძლიათ იხილოთ:

1. აჭარის ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის ვებ-გვერდზე: <http://ajaratv.ge/ge/shows/agrobiznesi>
2. ფეისბუქ გვერდზე: <https://www.facebook.com/agrorchevebi>

გადაცემაში მოყვანილი მოსაზრებები

ავტორისეულია და შესაძლოა არ ემთხვეოდეს

ევროკავშირისა და გაეროს მოსაზრებებს

ძირითადი ინფორმაცია

საზოგადოება იურიდიული პირია. იგი იურიდიული პირის სტატუსს და უფლებამოსილებას იძებს სახელმწიფო რეგისტრაციის დღიდან. საზოგადოების ოფიციალური ენაა ქართული.

საზოგადოების საქმიანობის საგანს წარმოადგენ ყურძნის ჩირის წარმოება, დაფასოება და რეალიზაცია. საზოგადოების ძირითადი მიზანი არის მოგების მიღება.

საზოგადოების ამოცანა არის ბაზრების ათვისება და პროდუქტის ასორტიმენტის მუდმივი ზრდა. საწარმო განთავსებული იქნება ბათუმის ერთ-ერთ გარეუბანში, დისტრიბუციისთვის ხელსაყრელ ადგილას.

წინაპირობები

1. ბიზნეს-გეგმა გათვლილია ერთწლიან საანგარიშო პერიოდზე, ხოლო ხარჯები და შემოსავლები დაანგარიშებულია აჭარაში მოქმედი საბაზრო ფასების მიხედვით;
2. პროექტი ითვალისწინებს 26 ტონა ყურძნის გაშრობასა და შეფუთვა-რეალიზაციას;
3. გამოსავლიანობის მაჩვენებლად აღებულია საერთო რაოდენობის 35 პროცენტი, ხოლო შრობის დანაკარგად საერთო რაოდენობის 65 პროცენტი;
4. გადასამუშავებელი ყურძნის სახეობა არის შერეული საქიშმიშე ჯიშები;
5. გასაყიდი შეფუთვები წარმოდგენილია 150 და 250 გრამიანი პაკეტების სახით;
6. პროდუქციის სარეალიზაციო ბაზარი შემოიფარგლება ქალაქ ბათუმით;
7. წარმოების ძირითადი საშუალებების განთავსებისა და საწარმოო პროცესის წარმართვისათვის გათვალისწინებულია 100 კვადრატული მეტრის ფართი;
8. ბიზნესის საინვესტიციო მოცულობა არის 117 300 ლარი;
9. ბიზნესის რენტაბელობა დათვლილია, როგორც საკუთარი, ასევე მოზიდული სახსრების შემთხვევაში;
10. საგადასახადო ვალდებულებები ნაჩვენებია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;

11. წლის ბოლოს არ არსებობს საქონლის მოძრაობის შედეგად წარმოქმნილი დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებები;
12. გაანგარიშებები გაკეთებულია ეროვნულ ვალუტაში.

ბაზრის ანალიზი

ვაზს და ყურძენს ბევრი სიკეთის მოტანა შეუძლია, თუმცა აღმოჩნდა, რომ მისი პოტენციური ბოლომდე ჯერ კიდევ არ არის გამოყენებული. მაგალითად, მიუხედავად იმისა, რომ ეს სახეობით შესაძლებელია, ჩვენ არ ვაწარმოებთ ქიშმიშს ანუ ყურძნის ჩირს, რომელიც სასარგებლოსთან ერთად სამკურნალო თვისებების მქონე პროდუქტია და საკონდიტრო დანიშნულებითაც აქტიურად გამოიყენება.

ჩვენს მიერ ჩატარებული მცირემაშტაბიანი კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ ბათუმში მოქმედ 8 მსხვილ და მცირე ზომის სავაჭრო ობიექტებში ბოლო 2 წლის განმავლობაში, მათ მიერ რეალიზებულმა ქიშმიშის საერთო რაოდენობამ 10 ტონას გადააჭარბა. ეს კი ჩვენი ბიზნეს გეგმით წარმოებული ქიშმიშის რაოდენობის ტოლია. იქედან გამომდინარე, რომ ბათუმში სურსათით მოვაჭრე ჯამში 600 ზე მეტი ობიექტია რეგისტრირებული, ნათელია, რომ ბაზარი საკმაოდ დიდია. თუ გავითვალისწინებთ იმასაც, რომ ბათუმის ბაზარზე, ძირითადად, იმპორტირებული ქიშმიშია წარმოდგენილი და პერსპექტივაში შესაძლებელია მისი ადგილობრივით ჩანაცვლება, პროდუქციის რეალიზაციის შანსები კიდევ უფრო გაიზრდება. რაც შეეხება სარეალიზაციო არხებს, იგივე მაჩვენებლების მხედველობაში მიღებით, 10 ტონა პროდუქციის გასაყიდად სრულიად საკმარისია 10 ობიექტიც კი, რაც მაღაზიების საერთო რაოდენობის 1,5 პროცენტია და მიგვანიშნებს ბაზრის რესურსტევადობაზე.

პროდუქცია

პროექტისთვის ყურძნის სახეობად აღებულია ნებისმიერი საქიშმიშე ყურძენი. სარეალიზაციო შეფუთვები წარმოდგენილია 150 და 250 გრამიანი ქილების სახით; პროექტის ფარგლებში საწრამო ახორციელებს 26 ტონა საქიშმიშე ყურძნის გადამამუშავებას.

ფიქსირებული აქტივები

საწარმოო პროცესში საჭირო ძირითადი საშუალებები:

	დასახელება	ღირებულება GEL
1	ავეჯი და ოფისის მოწყობილობა	500
2	კომპიუტერი	600
3	ბუღალტრული პროგრამა	800
4	სასწორი	235
5	საშრობი	10 920
6	შეფუთვა	14 040

ეს არის ძირითადი საშუალებების მინიმალური ოდენობა, რომელიც ჩირის საწარმოებლად საწარმოს არსებობის პირველი წლისათვის იქნა გათვალისწინებული ბიზნეს გეგმის შემუშავებისას.

ადამიანური რესურსები

საწარმოს ბიზნეს საქმიანობის პირველი წლისათვის პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულ იქნა 6 თანამშრომელი, რომელთაც განსაზღვრული ექნებათ კონრეტული ამოცანები. სათავეში იდგება საწარმოს *მენეჯერი*, რომელიც კოორდინირებას გაუწევს ბიზნეს პროცესს (დარიცხული ხელფასი 1000 ლარი თვეში). შემდეგი რგოლი სტრუქტურაში იქნება *ტექნოლოგი*, რომელიც გულისხმობს ტექნოლოგიების ცოდნას და პრაქტიკულ წარმართვას (დარიცხული ხელფასი 800 ლარი თვეში). ასევე მნიშვნელოვანია *ტექნიკური პერსონალი*, რომლებიც უშუალოდ იქნება ჩართული ყოველდღიურ ოპერაციულ საქმიანობაში. (დარიცხული ხელფასი 375 ლარი თვეში). ასევე იქნება *გადასარჩევი საამქროს პერსონალი*, რომლის ვალდებულებულაც იქნება საწარმოო პროცესში ყურძნის/ჩირის გადარჩევა, დახარისხება. საწარმოს ეყოლება სულ ორი გადასარჩევი საამქროს პერსონალი. (ყოველ სამუშაო დღეს თითოეული იქნება დარიცხული 10 ლარი). საწარმოს სტრუქტურის ფინანსური ჯგუფის წარმომადგენელი იქნება *ბუღალტერი*. მის მოვალეობაში შევა საწარმოს ფინანსური ნაკადების რეგულირება, წლის ბოლოს საწარმოს ბიუჯეტის ბალანსირება და საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების უზრუნველყოფა (დარიცხული ხელფასი 300 ლარი თვეში).

ფინანსური ინფორმაცია

აღნიშნული ბიზნესის დასაწყებად საჭიროა 117 300 ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდება. ეს არის ის თანხა, რომელიც ძირითადი საშუალებების, ნედლეულის და შესაფუთი მასალების შეძენას და სხვა ხარჯების გასტუმრებას უნდა მოხმარდეს.

საქმიანობის საწყის ეტაპზე, საწარმოს მიერ უნდა მოხდეს ყურძნის შრობისთვის და ჩირის შეფუთვისთვის საჭირო აპარატების შეძენა. აღნიშნული ბიზნეს - გეგმა გათვლილია ჩირის პოლიეთილენის პარკებში შეფუთულ პროდუქციის რეალიზაციაზე.

წარმოების ძირითადი საშუალებების განთავსებისა და საწარმოო პროცესის წარმართვისათვის გათვალისწინებულია 100 კვადრატული მეტრის ფართი, რომელიც ჩვენს შემთხვევაში აღებული იჯარის პირობით, იჯარის თანხა შეადგენს თვიურ 800 ლარს. როგორც უკვე აღვნიშნეთ საწარმოს სარეალიზაციო შეფუთვები წარმოდგენილია 150 და 250 გრამიანი შეფუთვის სახით; კომპონენტები რომლებიც თითოეული პროდუქტის თვითღირებულების ფორმულირებას ახდენენ არის პოლიეთილენის ფირი, ეტიკეტი და თავად ყურძენი. აჭარაში მოქმედი საბაზრო ფასების მიხედვით, 1 კილოგრამი ყურძნის საშუალო შესასყიდი ფასი 1,25 ლარია. ქვემოთ მოცემული ცხრილის მიხედვით, შეგვიძლია ვნახოთ რა ღირებულებისაა თითოეული წარმოებული პროდუქტი :

პროდუქტი	შეფუთვა კგ-ში	ტარის ფასი			სულ ერთეულის ღირებულება
		პოლიეთილენის ფირი	ეტიკეტი	ქიმიკატების ღირებულება	
1	2	3	4	5	6
შერეული	0,250	0,11	0,10	0,90	1,10
ყურძენი	0,150	0,07	0,06	0,55	0,65

ყურძნის გაყიდვების დინამიკის ანალიზმა აჩვენა, რომ სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების მსგავსად მისი რეალიზაციაც სეზონურობით ხასიათდება. კერძოდ, გაყიდვების ყველაზე მეტი წილი, 35 პროცენტი, მოდის მეოთხე კვარტალზე, 25 პროცენტი - პირველ კვარტალზე და 20-20 პროცენტი მეორე და მესამე კვარტალზე. გაყიდვადობის მიხედვით, შეფუთვებს შორის, ყველაზე მეტად რეალიზებადია 150 გრამიანი პაკეტები, ხოლო შედარებით ნაკლებად რეალიზებადი 250 გრამიანები.

ამ მოცემულობების გათვალისწინებით, შესყიდვების მაჩვენებლები კვარტლების მიხედვით ასეთი იქნება:

შესყიდული ყურძენი	კვ	ლიტრული	4 კვარტალი			1 კვარტალი			2 კვარტალი			3 კვარტალი		
			კვ	ერთეული	ფასი	კვ	ერთეული	ფასი	კვ	ერთეული	ფასი	კვ	ერთეული	ფასი
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ჩირი	0,250	1,10	1 120	4 485	4 925	800	3 200	3 520	640	2 565	2 815	640	2 560	2 815
	0,150	0,65	2 080	13 880	9 150	1 490	9 920	6 530	1 190	7 930	5 225	1 190	7 930	5 225
ჯამი:			3 200	18 365	9 150	2 290	13120	10050	1 830	10495	8 040	1 830	10490	8 040

რაც შეეხება რეალიზაციას, აჭარაში ჩირის საშუალო სარეალიზაციო ფასს, 150 გრამიანი შეფუთვისათვის იქნება 1,95 ლარი, ხოლო 250 გრამიანი შეფუთვისათვის 3,25 ლარი. აღნიშნულის გათვალისწინებით გაყიდვებისა მაჩვენებლები ჯამურად ასეთი იქნება:

ამონაგები თანხა რეალიზაციიდან	შეფუთვა კვ-ში	ერთეულის ფასი	სულ შემოსავალი		
			სულ რეალიზებული კვ	სულ რეალიზებული ერთეული	სულ შემოსავალი რეალიზაციიდან
1	2	3	4	5	6
ჩირი	0,250	3,25	3 200	12 810	41 645
	0,150	1,95	5 950	39 660	77 335
ჯამი:			9 150	52 470	118 980

მოგება და ზარალი

იმისათვის რომ შევაფასოთ კომპანიის ფინანსურის შესრულება დროის მოცემულ მომენტში, უნდა განვიხილოთ საწარმოს მოგება/ზარალის უწყისი. ეს არის ხარჯებისა და

შემოსავლების შეპირისპირება, რომელიც გვამღევს საშუალებას ფინანსურის ანალიზისთვის.

შემოსავალი			
	გაყიდვები ქიშიშის რეალიზაციიდან		118 980
	წმინდა გაყიდვები		118 980
გაყიდული საქონლის თვითღირებულება			
	საწყისი მარაგები		0
	დამატებული	ყურძენი	32 500
		საქონლის ტარა	7 705
		ელ-ენერჯია	200
		ხელფასი	12 200
	გამოკლებული საბოლოო მარაგები		0
	გაყიდული საქონლის თვითღირებულება		52 605
	მოგება საქონლის რეალიზაციის შედეგად		66 375
ხარჯები			
	ხელფასი		20 100
	კომუნალური მომსახურება		360
	იჯარა		9 600
	ძირითადი საშუალებების ცვეთა		5 420
	სხვა ხარჯები		2 000
	ქონების გადასახადი		110
	მთლიანი ხარჯები		37 590
	მოგება		28 785
	დასაბეგრი მოგება		28 785
	მოგების გადასახადი (15%)		4 320
	წმინდა მოგება		24 465

გაყიდვების დინამიკის, გამოსავლიანობისა და დანაკარგების გათვალისწინებით 26 ტონა ყურძნისგან 9 ტონა ქიშიში მზადდება, ხოლო მისი რეალიზაციიდან მიღებული წლიური შემოსავალი 118 980 ლარია. თუ ამას, იმ დაშვებით, რომ კომპანიას არ ექნება საწყისი და საბოლოო მარაგები, გამოვაკლებთ გაყიდული საქონლის თვითღირებულების ხარჯების ჯამს, რომელიც შეადგენს 52 605 ლარს, ხელფასს, რომელიც უშუალოდ წარმოების პროცესზე დასაქმებულთა ანაზღაურების გამოკლებით, წლის განმავლობაში, შეადგენს

20 100 ლარს, კომუნალურ ხარჯებს, რომელიც აღწევს 360 ლარს, იჯარას, რომელიც დაქირავებული ფართის შემთხვევაში, 100 კვადრატულ მეტრზე, არსებული საშუალო საბაზრო ფასების გათვალისწინებით, წელიწადში შეადგენს 9 600 ლარს, ქონების გადასახადს, რომელიც შეადგენს 110 ლარს, ძირითადი საშუალებების ცვეთის ხარჯს, რომელიც არის 5 420 ლარი და სხვა ხარჯებს, რომელიც შეადგენს 2 000 ლარს, დაგვრჩება 28 785 ლარი, რაც დასაბეგრი მოგებაა. თუ ამ თანხას გამოვაკლებთ მოგების გადასახადსაც, რომელიც ამ შემთხვევაში შეადგენს 4 320 ლარს, დაგვრჩება 24 465 ლარი წმინდა მოგება, ხოლო მოგების მარჟა 21 პროცენტი იქნება. აღნიშნული მონაცემი საწარმოო საქმიანობის პირველი წლისათვის დადებით მაჩვენებლად ითვლება და ბიზნეს პროცესის სწორად წარმართვის შემთხვევაში მის მომგებიანობაზე მიგვითითებს.

საწარმოს ნულოვანი მოგება

საწარმოს საქმიანობის ეფექტურობის შესაფასებლად საჭიროა განვიხილოთ ნულოვანი მოგება, რაც გულისხმობს პროდუქციის იმ რაოდენობის გამოთვლას, რომლის წარმოება-რეალიზაციაც მეწარმეს სრულად დაუფარავს როგორც საწარმოო ასევე მუდმივ ხარჯებს. ეს მაჩვენებელი საშუალებას მოგვცემს განსაზღვროთ, რამდენად სწრაფად შეძლებს საწარმო მუდმივი და ცვლადი ხარჯების დაფარვას და მომგებიანობის ეტაპზე გადასვლას. გამოთვლების შედეგად, დგინდება რომ ნულოვანი მოგებისთვის მეწარმემ, კომბინაციაში, ჯამურად, 33 300 ერთეული შეფუთვის დამზადება და რეალიზაცია უნდა მოახდინოს, რაც დაახლოებით 6 ტონა ქიმიშია.

ამონაგები რეალიზაციიდან	თანხა	შეფუთვა კგ-ში	ერთეულის ფასი	სულ შემოსავალი		
				სულ რეალიზებული კგ	სულ რეალიზებული საქონელი	სულ შემოსავალი რეალიზაციიდან
1		2	3	4	5	6
ჩირი		0,250	3,25	2 030	8 125	26 430
		0,150	1,95	3 770	25 175	49 080
ჯამი:				5 800	33 300	75 510

აღნიშნული რაოდენობის პროდუქციის შეფუთვა-რეალიზაციისგან კი მეწარმე ღებულობს ზუსტად იმდენ შემოსავალს, რამდენიც საკმარისია მუდმივი და სხვა ხარჯების

დასაფარად და ამის შემდეგ რეალიზებული ყველა ერთეული შეფუთვა მისთვის უკვე მოგებას ნიშნავს. ამ დაანგარიშებებით გამოდის, რომ მეწარმემ, იმისათვის, რომ აღნიშნული ბიზნეს-საქმიანობა არ იყოს მისთვის წამგებიანი, უნდა დაამზადოს და გაყიდოს წლის მანძილზე დაგეგმილი საწარმოებელი პროდუქციის 63 პროცენტი მაინც.

ბალანსი

რაც შეეხება საწარმოს ბიზნესის ფინანსურ მდგომარეობას წლის ბოლოს, კერძოდ კი საწარმოს საკუთრებაში არსებული აქტივების, ვალდებულებებისა და კაპიტალის შესახებ ინფორმაციას შევაფასებთ საწარმოს ბალანსის მიხედვით. თუმცა კიდევ ერთხელ უნდა აღვნიშნოთ ის ფაქტიც, რომ პროექტის ფარგლებში არსებობს დაშვება რომ წლის ბოლოს ყველა დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება არის დაფარული, რის გამოც ბალანსში არ არის მონაცემები საწარმოს ვალდებულებების შესახებ.

აქტივები		ვალდებულებები და კაპიტალი	
მიმდინარე აქტივები:		მიმდინარე ვალდებულებები:	
ნაღდი ფული	1 690 GEL	დარიცხული მოგების გადასახადი	4 320 GEL
საბანკო ანგარიში	117 290 GEL		
მთლიანი მიმდინარე აქტივები	118 980 GEL	მთლიანი მიმდინარე ვალდებულებები	4 320 GEL
ძირითადი საშუალებები:			
ავეჯი და ოფისის მოწყობილობა	500 GEL		
კომპიუტერი	600 GEL		
მოწყობილობა და დანადგარები	25 195 GEL		
მთლიანი ძირითადი საშუალებები	26 295 GEL		
არამატერიალური აქტივები:		კაპიტალი:	
ბუღალტრული პროგრამა	800 GEL	საკუთარი კაპიტალი	117 290 GEL
		გაუნაწილებელი მოგება	24 465 GEL
მთლიანი არამატერიალური	800 GEL	მთლიანი კაპიტალი	141 755 GEL

აქტივები			
----------	--	--	--

მთლიანი აქტივები	146 075 GEL
------------------	-------------

მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი	146 075 GEL
-----------------------------------	-------------

ბალანსის მიხედვით დგინდება, რომ საწარმოს წლის ბოლოს აქვს 146 075 ლარის მთლიანი აქტივები, რომლებიც შედგება მიმდინარე აქტივებისა და მატერიალური და არამატერიალური აქტივებისგან.

ამასთანავე აქვს გაუნაწილებელი მოგება წლის ბოლოს 24 465 ლარის ოდენობით, რომელიც დამფუძნებელს შეუძლია გაიტანოს დივიდენდის სახით.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება ანუ ეგრეთ წოდებული „ქეშფლოუ“, წარმოადგენს უწყისს, რომელშიც, კონკრეტული პერიოდის განმავლობაში, კომპანიაში შემომავალი და გამავალი ფულადი სახსრებია ასახული. მისი საშუალებით, კომპანიის მფლობელს შეუძლია პროგნოზის გაკეთება, რა მოცულობის ფულადი სახსრები ექნება კონკრეტული პერიოდისთვის.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

			4 კვარტალი	1 კვარტალი	2 კვარტალი	3 კვარტალი
ფულადი ნაკადების ჯამური მაჩვენებელი						
კვარტლის დასაწყისში ფულის ოდენობა	ხელმისაწვდომი	0 GEL	106 705 GEL	115 335 GEL	120 025 GEL	
კვარტლის ბოლოს ფულის ოდენობა	ხელმისაწვდომი	106 705 GEL	115 335 GEL	120 025 GEL	126 035 GEL	

ფულადი ნაკადების დაანგარიშება

ფულადი ნაკადი	საოპერაციო	16 510 GEL	8 630 GEL	4 690 GEL	6 010 GEL
საქმიანობიდან					
შემოსული ფულადი სახსრები	საქონლის რეალიზაციიდან	41 645 GEL	29 745 GEL	23 795 GEL	27 210 GEL
ფულადი სახსრები	საოპერაციო	25 135 GEL	21 115 GEL	19 105 GEL	21 200 GEL

საქმიანოდან

შემენილი საქონელი (თვითღირებულებით)	14 070 GEL	10 050 GEL	8 040 GEL	8 040 GEL
კომუნალური გადასახადები	90 GEL	90 GEL	90 GEL	90 GEL
იჯარა	2 400 GEL	2 400 GEL	2 400 GEL	2 400 GEL
ხელფასის სახით განაცემი	8 075 GEL	8 075 GEL	8 075 GEL	8 075 GEL
სხვა ხარჯები	500 GEL	500 GEL	500 GEL	500 GEL
საგადასახადო ხარჯი	0 GEL	0 GEL	0 GEL	2 095 GEL

ფულადი ნაკადები საინვესტიციო	90 195 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
საქმიანობიდან				
საინვესტიციო შემოსავალი	117 290 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
კაპიტალში შენატანი	117 290 GEL			
საინვესტიციო ხარჯები	27 095 GEL	0 GEL	0 GEL	0 GEL
ავეჯი და ოფისის მოწყობილობა	500 GEL			
კომპიუტერი	600 GEL			
მოწყობილობა და დანადგარები	25 195 GEL			
ბუღალტრული პროგრამა	800 GEL			

დაფინანსების წყაროები

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, საწარმოს საქმიანობის დასაწყებად საჭიროა 117 300 ლარის ოდენობის კაპიტალდაბანდება. საწარმოო ინვესტირება შესაძლებელია სრულად იქნას განხორციელებული საწარმოს დამფუძნებლის მიერ, ასევე შესაძლებელია ნებისმიერი პროპორციის მიხედვით განაწილებულ იყოს დამფუძნებლის პირადი შენატანითა და შედარებით დაბალპროცენტიანი სესხით, ასევე შესაძლებელია საერთაშორისო ორგანიზაციების დაფინანსებითაც.

პირველ რიგში განვიხილოთ შემთხვევა როცა საწარმოო ინვესტირება სრულად განხორციელდა საწარმოს დამფუძნებლის მიერ. ასეთ შემთხვევაში მნიშვნელოვანია ვიცოდეთ ინვესტიციის უკუგების კოეფიციენტი. ამაში იგულისხმება ეკონომიკური რენტაბელობა ანუ ინვესტიციების ეფექტიანობა და მისი გამოანგარიშება მოგების დაბანდებად კაპიტალთან შეფარდებით ხდება. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ,

ინვესტიციების უკუგების კოეფიციენტი გვიჩვენებს თუ რა რაოდენობის მოგებას მოგვცემს ყოველი ინვესტირებული ერთი ლარი. მოცემულ შემთხვევაში მოგება შეადგენს 24 465 ლარს, ხოლო ინვესტიცია, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, 117 300 ლარს. შესაბამისად, მათი შეფარდება და ასზე გამრავლება გვაძლევს 21 პროცენტთან უკუგების კოეფიციენტს, რაც იმას ნიშნავს, რომ ჩირის გადამამუშავება-შეფუთვა-რეალიზაცია, ინვესტორს, ყოველ დაბანდებულ 1 ლარზე, 21 თეთრიან მოგებას მოუტანს. ამ პირობით, მოგების მარჟა, 21 პროცენტია, თუმცა ეს მაჩვენებელი შეიცვლება იმ შემთხვევაში თუ მეწარმე საქმიანობას მოზიდული სახსრებით წამოიწყებს. კერძოდ, თუ კომპანია აიღებს 100 000 ლარის ოდენობის 11,8 პროცენტთან სესხს კომერციული ბანკიდან, 3 წლის ვადით, ხოლო დანარჩენი თანხა იქნება დამფუძნებლის პირადი შენატანი, მაშინ მოგების მარჟა 16 პროცენტამდე შემცირდება, თუმცა იგივე ანუ 21 პროცენტი დარჩება უკუგების კოეფიციენტი.

ბიზნესის რენტაბელობის საბოლოო შეფასება

საერთოდ, ბიზნესის რენტაბელობა რამდენიმე პარამეტრით, მათ შორის კონკრეტულ დარგში არსებული კონკურენციით, ბაზრის თავისებურებით, წარმოებული პროდუქციის თვითღირებულებით, გაყიდვების მაჩვენებლებით და მოსალოდნელი მოგების მარჟით ფასდება. გაანგარიშებებმა ნათლად აჩვენა, რომ ჩირის გადამამუშავება ყველა მათგანის შემთხვევაში, დადებითად ხასიათდება. კერძოდ, წარმოების ამ მიმართულებაში მომუშავე კომპანიების რიცხვი არის ძალიან მცირე, პროდუქციის თვითღირებულება ჯდება ნორმის ფარგლებში და გაყიდვების მაჩვენებლები არის დამაკმაყოფილებელი. რაც შეეხება, მოგების მარჟას, როგორც უკვე ვნახეთ საქმიანობის ფინანსური ანალიზის შედეგად იგი წარმოადგენს 21%-ს. ამ მაჩვენებლის მიხედვით კი შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ ჩირის წარმოება არის საშუალო რენტაბელობის ბიზნესი, რომელიც მოკლევადიან პერიოდში, საშუალო ოდენობის მოგებაზეა ორიენტირებული. ამ ტიპის სამეწარმეო საქმიანობა მომგებიანია იმ თვალსაზრისითაც, რომ არ მოითხოვს ძვირადღირებული საწარმოო საშუალებების შეძენას და ამ მიმართულებით გაწეული დანახარჯების ამოღება მეწარმეს მოკლე პერიოდში შეუძლია.

საწარმოო სტანდარტები და სურსათის უვნებლობა

საქართველოში ამ დრომდე არ არსებობს დოკუმენტი, რომლითაც ქიმიის წარმოება შეიძლება დარეგულირდეს. შესაბამისად, მეწარმეებმა, რომლებიც ამ აგრო ბიზნესით დაინტერესდებიან, კვების საერთაშორისო სტანდარტებით ანუ „კოდექს ალიმენტარიუსი“-თ უნდა იხელმძღვანელონ. აღნიშნული დოკუმენტის თანახმად, ქიმიში არის ყურძნის შესაბამისი სახეობისგან სპეციალური დამუშავების შედეგად მიღებული პროდუქტი, რომელიც უნდა და შეიძლება იყოს:

- კარგად გაწმენდილი. შეიძლება იყოს გარეცხილი ან გაურეცხავი;
- ღეროიანი, გარდა კლასტერული ქიმიისა;
- ღერო-გვირგვინიანი, გარდა მუსკატური სახეობისა;
- კურკოვან სახეობებში კურკისგან მექანიკურად გასუფთავებული;
- შენახვისთვის უსაფრთხო დონემდე გამომშრალი;
- შაქრით ან სხვა დაშვებული ინგრედიენტებით დაფარული;
- თავისუფალი მიკროორგანიზმების იმ რაოდენობისგან, რომელიც საფრთხეს წარმოადგენს ჯანმრთელობისთვის;
- თავისუფალი პარაზიტებისგან, რომლებიც საფრთხეს წარმოადგენენ ჯანმრთელობისთვის და
- თავისუფალი მიკროორგანიზმების მიერ გამოყოფილი შხამიანი სითხეების იმ რაოდენობისგან, რომელიც საფრთხეს წარმოადგენს ჯანმრთელობისთვის.

კვების საერთაშორისო სტანდარტით, ქიმიის პროდუქტში, გარკვეული შეზღუდვებით, დაშვებულია ნორმიდან გადახრაც. კერძოდ, კურკოვან და უკურკო სახეობებში შეიძლება იყოს:

- ღეროები - 2 ერთეული კილოგრამში;

- გვირგვინიანი ღეროები - 25-50 ერთეული 500 გრამში;
- უმწიფარი ან განუვითარებელი ნაყოფი - წონის 4-6 პროცენტი;
- დაზიანებული ნაყოფი - წონის 5 პროცენტი;
- დამტკბარი ნაყოფი - წონის 15 პროცენტი;
- კურკები კურკოვან სახეობაში - 20 ერთეული 500 გრამში.

რაც შეეხება შეფუთვა-ეტიკეტირებას, ქიმიში შესახებ შემუშავებული საერთაშორისო სტანდარტის მიხედვით, სხვა საჭირო ინფორმაციასთან ერთად, უნდა განთავდეს დასახელებაც, რომლის შერჩევასაც გათვალისწინებული უნდა იქნას შემდეგი:

- პროდუქტის სახელწოდება უნდა იყოს „ქიმიში“ ან „სულთანინი“, სადაც ამ სახელის გამოყენება მიღებულია;
- თუ ქიმიში არის კურკოვანი, დასახელებასთან ერთად უნდა მიეთითოს არის თუ არა ის კურკაგაცილილი. ბუნებრივად უკურკო პროდუქტი უნდა აღინიშნოს განსხვავებული სახელწოდებით;
- თუ ქიმიში არის კლასტერული, დასახელებაში ნაჩვენები უნდა იყოს შესაბამისი აღწერა;
- თუ ქიმიში არ აქვს გაცილილი კურკა და გვირგვინი, დასახელებაში ნაჩვენები უნდა იყოს შესაბამისი აღწერა;
- თუ ქიმიში დამუშავებულია შაქრით ან სხვა ინგრედიენტით ეს აუცილებლად უნდა აისახოს სახელწოდებაში.